

Påsketradisjoner

Påskan er en av de viktigste kristne høytidene og feires til minne om Jesu Kristi død og oppstandelse. Ifølge Bibelen ble Jesus arrestert og dømt til døden på langfredag, og hans døde kropp ble lagt i en grav. Men tre dager senere, på påskemorgen, sto han opp fra de døde og viste seg for disiplene sine før han ble tatt opp til himmelen.

Påskan kommer på ulikt tid hvert år fordi den er knyttet til den jødiske kalenderen, som er basert på månefaser. Den kristne påskan faller alltid på den første søndagen etter første fullmåne etter vårjevndøgn, som er 20. eller 21. mars.

Det betyr at datoen for påskan kan variere fra år til år, og kan falle på en hvilken som helst søndag mellom 22. mars og 25. april. Dette er også grunnen til at fastetiden før påske, som varer i 40 dager, ikke alltid starter på samme dato hvert år.

Selv om datoen for påskan kan variere, så er det viktig å merke seg at datoen er fastsatt av kirkene for lenge siden og blir planlagt flere år fram i tid. Det var pave Gregor den store som i år 325 bestemte at påskan skulle feires på den første søndagen etter første fullmåne etter vårjevndøgn.

Påskan er først og fremst en kristen høytid som markerer Jesu Kristi død og oppstandelse. Den feires av kristne over hele verden, uavhengig av hvilken kirkesamfunn man tilhører, som katolsk, ortodoks, protestantisk og andre kristne trossamfunn.

I tillegg til kristne, så feirer også noen ikke-kristne religioner og kulturer en lignende høytid på samme tid som påskan. For eksempel, i jødedommen feires Pesach (eller påske) på en lignende tidspunkt, som minner om jødernes befrielse fra slaveri i Egypt. I tillegg feirer bahai-troende også en høytid som kalles Ridván, som faller rundt samme tidspunkt som påskan og markerer bahai-troens grunnleggelse. På Kristi minnedag samles Jehovas vitner i Rikets sal og minnes Jesu siste måltid med sine disipler. De deler ut brød og vin som et symbol på Jesu legeme og blod, og ser dette som en måte å huske Jesu offer og betydningen av hans død og oppstandelse.

Påskefeiringen har utviklet seg gjennom historien og er påvirket av både kristne og ikke-kristne tradisjoner. I de tidlige kristne tider var påskan en tid for bønn, faste og refleksjon. Senere ble det vanlig å feire påske med gudstjenester og andre religiøse aktiviteter.

I den senere tid har påskefeiringen også blitt påvirket av ikke-kristne tradisjoner som påskeegg, påskehare, påskepynt, appelsiner og solo. Påskeeggene symboliserer Jesu oppstandelse og det nye livet som oppstår etter døden, mens påskeharen stammer fra en gammel tysk legende om en hare som la egg og dermed symboliserer fruktbarhet og nytt liv.

I dag feirer noen påskan ved å delta på gudstjenester, spise spesielle påske-måltider og tilbringe tid med familie og venner. I noen land, som for eksempel i Norge, er det flere som drar på hytta eller på fjellet for å nyte naturen, fridager og det fine været. Det er også blitt veldig populært å lese krimbøker og se på påskeskrim på TV gjennom påskan. Aschehoug reklamerte allerede i 1912 med en liste over bøker som var «Glimrende paaskelæsning» I 1923 ble spenningsromanen *Bergensstoget plyndret inat*, gitt ut. Handlingen er lagt til første påskedag og handlingen i boken er på påskeskjelliet ved Haugastøl. Den ble også veldig populær. Siden har krim og spenning blitt mer og mer populære i påskan. Kanskje fordi vi har fri og tid til å lese bøker.

Uansett hvordan man velger å feire påskan, er det en fin tid for å reflektere over livet, takke for det man har og se fram til den nye våren som kommer.

Oppgaver

- 1) I hvilken religion er påsken en viktig høytid?
- 2) Hvorfor markeres påsken?
- 3) Hvorfor er ikke påsken på en fast dato hvert år?
- 4) Hvorfor brukes det egg og harepuser i moderne påskefeiring?
- 5) Hvilken sjanger er populær å lese i påskeuken?
- 6) Hva er opprinnelsen til påskekrim?
- 7) Hva er årets påskekrim på NRK og TV2?
- 8) I Norge blir det hvert år delt ut en pris som heter Rivertonprisen. Søk den opp og finn ut hva dette er. Lag en liten infotekst om prisen. Bruk egne ord og skriv ikke av internett!
- 9) Agatha Christie er en kjent forfatter som skriver krimbøker. Søk henne opp og lag en presentasjon om henne enten i book creator eller på en plakat i papir.
- 10) På melkekartonger kan du i påsken finne påskerebuser. Prøv å løse denne nøtten her: Tine har firkløvere i sin bukett. Hvor mange kløver er i denne buketten?

